

בולעטין # 103 - ניסן תשל"א לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׂבֻטֵיכֶם לְשׂוֹם אֶת שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל

מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.

באר שבע, ארץ ישראל

כלי יקר על דברים פרק א פסוק יח

ואצוה אתכם בעת ההיא וגו'. פירש"י אלו עשרה דברים שביני דיני ממונות לדיני נפשות והם בספרי זכרם הרא"ם ומכללם הוא שדיני ממונות גומרין בו ביום בין לזכות בין לחובה ודיני נפשות גומרין בו ביום לזכות וביום שלאחריו לחובה, ונראה שעל זה אמר ואצוה אתכם בעת ההיא את כל הדברים אשר תעשון:

ומקרא מסורס הוא וכאילו אמר ואצוה אתכם כל הדברים אשר תעשון בעת ההיא, או ביום שלאחריו. ועל זה האשימם הנביא באמרו (ישעיה א כא) מלאתי משפט צדק ילין בה ועתה מרצחים, כי בדיני נפשות מלינין החובה, וגומרין לאלתר הזכות, והם החליפו השטה צדק ילין בה אם היה נראה להם שהוא צדק בדינו אז ילין בה היו מלינין הזכות אולי ימצאו לו חובה, ועתה מרצחים אם היה נראה בעיניהם באותו יום לחובה אז ועתה תיכף בלא לינה היו מוכנים לרצחו ולגמור דינו לחובה:

ועדיין קשה לי על פירוש זה, למה אמר ואצוה אתכם הל"ל ואצוה את שופטיכם. ונראה ליישב זה על דרך שמצינו (בסנהדרין ח.) שדרש ר"נ בר יצחק מה שנאמר והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתי. והיינו ושמעתי מפי הגבורה ונכון הוא כי איך יתלה משה איש עניו בעצמו, ועדיין לא הזכיר משה שאחר שישמע מפי הגבורה ישיב להם מה דבר ה', ונראה שעל זה אמר ואצוה אתכם בעת ההיא את כל הדברים אשר תעשון, ומקרא זה מחובר אשלמעלה כי הדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ואני אמליך בגבורה ושמעתי

ואחר שאשמע מפי הגבורה ואצוה אתכם, ר"ל אשיב לכם תשובה תיכף בלי איחור אלא בעת ההיא אשר תשאלו ממני אשיב לכם את אשר תעשון, ואל תחשבו מי יודע אם לעת כזאת אגיע למלך מלכי המלכים לשאול ממנו דבר הלכה ואולי על ידי זה יבואו לידי עינוי הדין, אלא תיכף בעת ההיא אשיב שואלי דבר כי כך מובטחני כמ"ש (במדבר ט ח) עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם פירש"י אשרי ילוד אשה שכך מובטח שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה, לכך נאמר עמדו ואשמעה אל תלכו מכאן אלא עמדו פה ותיכף אשמעה מה יצוה ה', ועל זה אמר ואצוה אתכם בעת ההיא וגו' וזה פירוש יקר:

[כב] ותקרבון אלי כולכם. פירש רש"י בערבוביא כו' קריבה של מתן תורה כהוגן היתה כו'. למה לו להזכיר עכשיו קריבה של מתן תורה. אלא לפי שכל זה מענין התוכחה לומר כי עתה אני מאשים אתכם על הקריבה של מ"ת, וכך אמר להם במתן תורה דנתי אתכם לכף זכות כשראיתי ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפניהם אמרתי מי יתן והיה זה לבבכם כל הימים. האמנם כשבאתם לשלוח המרגלים באתם בערבוביא ילדים דוחפים את הזקנים אגלאי מילתא למפרע שגם קריבה של מ"ת לא היתה כהוגן לשם שמים, ואדרבה היא ראייה שכל חפציכם קניני הגוף אבל קנין התורה רחוק מכליותיכם, ועל כן שלחו הילדים את הזקנים לפניהם לומר אתם קודמים לקבל התורה כי בישישים חכמה, ואנחנו אחרונים כי אין התורה נאותה לנו כי אמרתם אחר שכל זקן כבר כבה חום הטבעי שלו ואינו הומה אחר חמדות העולם הזה כל כך כמו שנאמר (שמואל ב' יט לו) אם יטעם עבדך את אשר אכל על כן להם יאות להתעסק בחכמות ואנחנו נתעלסה באהבים הן עוד היום גדול, ורב מהיות קולות ה' באהלינו לעת זקנה ככלות כחנו וזה היה טעם לכיבודם שכבדו את הזקנים:

והמופת על זה כי סופו מוכיח על תחילתו, שהרי כשבאתם לשלוח מרגלים כדי לנחול את הארץ אשר לא יחסר כל טוב בה דחיתם הזקנים בשתי ידים לומר אנחנו קודמים להשתמש בחמדות העולם הזה אשר מן הארץ מוצאם. ועוד היום כך המדה בישראל שדווקא בעסק התורה מכבדים זה את זה, ולפעמים הכיבוד להקל מעליו וליתן עול התורה על זולתו. ועכ"פ כשבאים לעסק ממון גלה כבוד מישראל כי לעולם לא יכבדו הילדים את הזקנים לומר זקן זה ואינו לפי כבודו לעשות בכסף ובזהב וראוי להקדימו באיזו הנאה אלא כל דאלים גבר ואין חכמה ואין תבונה לנגדם שוה לכלום, ונראה שרש"י דייק כל זה מדאמרו ויחפרו לנו את הארץ. לנו מיותר אלא כך פירושו כשראה משה קריבה זו שהילדים קדמו לזקנים שאלם למה זה והשיבו לו כדי שיחפרו לנו הארץ לנו ולא להם כי כל חמדות הארץ אינן שוין כי אם לנו, ומדוייק מזה שדווקא הארץ לנו אבל קנין התורה להם מכאן הבנתי מדבריהם שגם קריבה של מ"ת שלא כהוגן היתה. ומה שנאמר וייטב בעיני הדבר. אמר, הן לו יהי כדבריכם שלכם יהיה הארץ ולי ולכל בני גילי הזקנים תהיה התורה לנו לנחלה כי חלוקה זו ודאי ישרה בעיני ומוכן אני לקבלה, אבל מ"מ אשמים אתם הן על פירוק עול תורה מעליכם, הן היותכם להוטיין כל כך אחר קנין הממון:

ד"א לפי שאמרתם וישיבו אותנו דבר, וייטב בעיני הדבר ששייבו כי הייתי בטוח בהבטחת הש"י ששייבו טובה הארץ וקודם ששמעתי תשובתם ייטב בעיני הדבר שסופן להשיב, אבל כל עניניהם לא הוטבו בעיני, הן ענין שלוק המרגלים, הן הקריבה שלא כהוגן ע"כ פרט

הדבר. ומן קריבה זו שהיתה שלא כהוגן נראה לי ליישב מה שאמרו רז"ל (חגיגה יד ע"ב) ח"י קללות קלל ישעיה את ישראל ולא נתקררה דעתו עד שאמר ירהבו הנער בזקן. וכי הנביאים היו שמחים לאידם חלילה עד שאמר שנתקררה דעתו. אלא כך פירושו שבכל הקללות חם לבו בקרבו משריפה אשר שרף בו הספק לדעת למה זה ועל מה זה הפלא ה' את מכותם ואי זו עון פרטי גרם להם כל זה, ולא נתקררה דעתו על בלי הגיד לו לבו מבטן מי יצאו כל התלאות האלה. עד שאמר לו הש"י ירהבו הנער בזקן. אז נודע לו שכל העונשים הללו נמשכו מן חטא המרגלים שהיו הילדים דוחפים את הזקנים ובזה קבעו בכיה לדורות. ועוד היום לא הטהרנו ממדה רעה זו הלא היא המחרבת שני בתי מקדשים ועוד ידה נטויה עד אשר ישקיף ה' וירא:

(המשך בבולעטין הבא אי"ה)